

IR

Flodrammatico, 14.30: «Karavan Luna Parka», A. Baxter, S. Cochran.
Arcobaleno, 14.30: «Dolina Marvov», J. Hawkins, G. Johns.
Astra Rojan, 14.30: «Pekel Jume», V. Mayo, S. Mac Nelly.
Capitol, 14.30: «Trije novci vodometu», L. Jourdan.
Cristallo, 15.00: «Saratoqa», G. Cooper, I. Bergman.
Grattacielo, 15.00: «Rimljanka», G. Lollobrigida, Mladoletnin.

Ariston, 16.00: «Ženska z železno krinko».

eves, J. Jones, K. Maiden
Mladoletnin prepovedano.
Aurora, 14.00: «Junaski princ»
J. Mason, J. Leigh.
Garibaldi, 14.00: «Materino sreće»
G. Rondinella.
Ideale, 14.30: «Za staro zasto-
vo», R. Scott.
Impero, 15.00: «Zvon Sv. Justa-
s» G. Andre.
Italia, 14.00: «Spalnica mladenci-
» F. Arnoul.
S. Marco, 14.00: «Nisem več tvo-
ja», F. Dorn.

pride ponosi, R. Harrison,
 Moderno, 14.00: «Crni prestoli»
 B. Lancaster.
 Savona, 14.00: «Car južnih mo-
 rij», J. Simmons.
 Viale, 14.00: «Birmanski tigri»
 D. Morgan.
 Vittorio Veneto, 14.00: «Vari-
 tejska predstava», F. Astaire.
 Azzurro, 14.00: «Kleopatrine lju-
 bezni», R. Fleming.
 Belvedere, 14.00: «Rešite kralja»
 A. Dexter.
 Marconi, 14.30: «Villa Borghese»

Novo cine, 14.00: «Kruh, ljubezen in fantazija», G. Lollobrigida

Odeon. 14.30: «En dan na sood niji», Pampanini
Radio. 14.00: «Moski imajo rajš plavolaske», M. Monroe.
Secolo. 14.00: «Veliki gauč», G. Tierney.
Venetia. 14.00: «Eadon la T...

Sledenj, 15.00: «Sokoli v napadu»
Kino na Opčinah 18.00: «N
vzhodni strani Sumatre», J
Chandler, M. Maxwell.
Križ, 16.00: «Dolina maščevanja»
B. Lancaster.

RADIO
NEDELJA, 7. novembra
KOPER
254,6 m ali 1178 ke
SLOVENSKA POROCILA: o
8.00, 13.30, 19.30 in 23.30.
HRVATSKA POROCILA: ob 20
ITALIJANSKA POROCILA: 1
7.15, 12.30, 17.00, 19.00 in 23.00.
8.15 Iz domaćih logov za ne
deljsko jutro; 8.40 Za naše km
tovalce; 9.00 30 minut dobre vo

Radio Koper obvešča vse svoje poslušalce, da bo nočijo ob 20.30 prenašal iz Ljudskega gledališča v Kopru vokalni koncert Slovenskega okteta. Na sporedu so slovenske narodne in umetne pesmi.

egmont, uvertura, Respighi; Rimski
ski vodnjak, Rahmaninov; Rav-
sodija na Paganinijevo temo
13.45 Glasba po željah; 15.00 Pri-
morski zbori, ansambli in solisti
— amaterji pojo in igrajo; 15.30
Naši kraji in ljudje: Gospodar-
ski razgovor Sezane; 16.00 Nedel-
ski promenadni koncert; 17.15
Slušna igra v italijansčini; 19.15
Kontrasti v ritmu; 20.15 Jurin
in Fratina; 20.30 Koncert Slo-
venskega vokalnega okteta; 21.00
Večerni koncert operne glasbe

8.30 Lahke melodije; 8.45 Kme-
tjska odajda; 9.15 Slovenski mo-
stvi; 9.45 Pianista Moura Lym-
pany; 11.30 Martucci: Koncert za
klavir in orkester; 12.05 Pestr
operna glasba; 14.30 Parada lah-
kih orkestrrov; 15.00 Slavni pevci
16.00 Stavki iz znanih koncer-
tov; 17.00 Koncert moškega zbor-
a s Proseka; 17.20 Plesna ča-
janka; 18.00 Čajkovski: Simfonija
št. 1; 19.00 Pestra glasba; 20.00
Sport; 20.05 Iz operetnega sveta

9.35 V veselem tempu; 14.30 Operna glasba; 15.30 Reportaža nogometne tekme; 17.30 Simfonični koncert, dirigent Franco Caracello, sodeluje čelist Gregor Piatigorski; 19.45 Sport; 21.00 Revija.

«LOVENJA

Poročila ob 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00 in 22.00

pedjeljski jutro; 9.00 Otroški
predstava - Lojze Maruško; De
žela Lenuharija (radijska igra
9.30 Opereta in lahka glasba;
10.10 Dopoladanski simfonioni
cert: Filip Bernard: Bilečanka;
uvertura - D. Sostakovič; Pesni
gozdov, oratorij za soli, zbor i
orkester; 13.00 Pol ure za naš
vas; 13.30 Zeleži ste - postu
šajtel; 15.15 Lahka glasba; 16.0
«Neznani talenti» (javno nagrad
no tekmovaljevo solistov in an
samboj; 17.00 V. nlesom ritm

21.15 V svetu ritmov in melodij.

Mali oglasi

NADOMESTNI DELI Opel, Steyer, BMW, Plymouth, Ford, Chevrolet, Buick, Volkswagen Popravila motorjev, Ličanje, Karosirija, Mehanična delavnica Ferruccio Cabez, Opčine - Semafor

MOTORNA KOLESA po 55.000

SAMOSTOJNO gospodinjstvo z znanim kuhanjem išče trgovca v Opčinah. Plača 15.000 mesečno vsa oskrba. Naslov na upravljanje.

ZAH

Vsem, ki ste mojega

VIKTORJA

spremlili na njegovi zadnji
darovalcem vencev in cvet-
lostinko, nečaku Ljubu z

Posebna zahvala tu
liju v Nabrežini, g. prim.
ravetti ter drugim gg. z
ste mu lajšali hudo trplje.

Zalujoča ž.

Nabrežina-Sežana, 7.

etja, pevcem za govor ter
a poslovilen govor ter
i sožalje, iskrena hvala.
di g. zdravniku dr. Posarel-
ariju II. kir. odd. prof. Ca-
dravnikom in vsem onim, ki
enje.
ana Milena, brata, sestra
-dstvo

novembra 1954.

ZA IZVAJANJE VSEH DOLOČB POSEBNEGA STATUTA

**Slovenci morajo biti pravično zastopani
v vseh državnih in občinskih uradih**

2. posebnega statuta je eden izmed najvažnejših členov, ki nam jamči
obstoj na enakopravni podlagi z italijanskim delom prebivalstva

nam dnevniku smo že poudarili, da smatramo najvažnejših — dolobč v vsebuje člen 2. Po- štata londonske spo- no soglasju. Ta člen se

gospodinjki jugoslovanske skupine na področju, ki v Italiji, in pri- italijanske enine na področju, ki ga u- ravna jugoslovanska pravila. Jugoslovanska enake pravice in tretira- nje kakor ostali prebivalci tega področja.

a enakost pomeni, da bodo

ovirane pri izvrševanju dela ali poklica, zaradi tega, ker nimajo potrebnih dokumen- tovan, razen v primeru, da si jih ne bi pridobile v omeje- ni štirinileti dobi;

e) enakost ravnanja glede uporabe jezika kakor je to določeno v spodaj navedeni točki 5;

f) enakopravnost z ostali- mi državljani na splošnoem področju socialnega zavarova- nja in penzije (dajanje za pri- merne bolezni, penzije za pri- merne starosti, invalidske penzije, vključitvi tudi penzije za vo- ne invalide in penzije članov družin padlih v vojno).

V vseh teh državnih uradih nam torej daje status pravico, da smo Slovenci enakopravno in pravično (fair) zastopani. Ze v prejšnjih člankih smo re- kli, da je številčno razmerje med slovenskim in italijan- skim prebivalstvom v Trstu 3 proti 5 in takšno mora biti v glavnem tudi razmerje med Slovenci in Italijani v omenjenih državnih uradih.

Toda status nam s svojo do- lombo 2 pod a) poleg tega jamči pravico, da smo pravično za- stopani v vseh kategorijah

nih služb in ne samo v najniž- jih, kot se dogaja sedaj, pa pri najnižnjih in veliki večini uradov slovenskih državnih namestencev sploh ni. Odslej se bo moralo takšno stanje spremeniti. To nam jamči sta- tut.

Sedaj si pa ogledimo drugo največjo skupino javnih služb v Trstu, ki jo predstavlja gle- de na svojo številčno moč, ob- cina Trst in njene občinske službe.

Naslednje podatke povzema- mo iz občinskega proračuna

travmja) za leto 1954 pa je razvidno, da znaša število vse namestencev tega podjetja 2.394 oseb. V službi tržarske občine je torej direktno ali indirektno zaposlenih 5.886 namestencev.

Ti namestenci so takole raz- deljeni:

1. Občinska uprava. V ome- njenem proračunu za lansk- leto je navedeno pod poglav- jem »efektivni stroški, da s- občinski namestenci delijo 9 kategorij, v katerih je za- poslenih 2.920 namestencev

Enakost z ostalin
mljani glede političnih
državljanjskih pravic
tudi ostalih slove-
v osnovnih slovo-
zajamčenih s čle-
1;
Enakopravnost pri
vanju in izvrševanju
nih služb, funkcij, po-
ev in časti;
Enakost glede dostop-
javne in zdravstvene

Imed vseh odstavkov od
a) do f) tega člena matramo,
da je najnujnejše uresničiti do-
ločbe, ki jih vsebuje odstavek
pod b) in odstavek pod c).
Oba zadevata enakost Sloven-
cev z Italijani glede dobiva-
nja in izvrševanja javnih
služb, funkcij, poklicev in ča-
sti ter enakosti glede dostopa
v javne in upravne službe. V
odstavku pod c) je še pose-
bej poudarjeno, da morajo
Slovenci biti na tržaškem pod-
ročju pod italijansko civilno
upravo pravično (fair) zastop-
pani v administrativnih polo-

stopani v vseh kategorijah,
ker izrecno pravi, da nam jam-
ci enakopravnost pri dobiva-
nju in izvrševanju javnih
služb, funkcij, poklicev in ča-
stis. To pomeni, da moramo
biti Slovenci zastopani tudi
v najvišjih funkcijah ter
v vseh ostalih kategorijah jav-

mo iz občinskega proračuna
za leto 1993. Iz tega proračuna
je razvidno, da je 3.468 občin-
skih namestencev. Iz prorač-
una občinskega podjetja A-
cegat (Azienda comunale dei
servizi elettricità, gas, acqua e
trancvie -- občinsko podjetje
za elektriko, plin, vodo in

poslenih zvez, ki so vsi po sebi
pod poglavjem posebna raču-
novodstva so občinski name-
ščenci razdeljeni na dve kate-
goriji s skupno 548 nameste-
ci. Skupno torej 3.468.

Te kategorije so:

(Nadaljevanje na 6. strani)

POMEMBNA RAZSTAVA PRIMORSKEGA

VENO PILON: Grafika

nekega ravnanja pri izdaji in poljedeljske službe, pri kateri so bili maturo ali na kateri področju, kakor tudi vzdržanju in vodstvu vseh združenj in organizacij namen. Tako enaženju se nanasa tudi cenjenje. Glede tega mi se sedaj zavedam, da sem v tistem času, ko sem bil na ministrstvu, imel za nalogo, da pripravim potreben seznam aktivnosti, danes let od dneva paragrafa Memoranduma o katerem lahko priporočim diplomati, da se osebe ne bodo danes se hočejo omejiti na državne in občinske službe. Državnih uradov je po podatkih, ki veljajo za stanje na dan 15. aprila 1953 v Trstu 51. V teh uradih je zaposlenih 13.345 stalno nameščenih oseb (vključno s tujci), 4361 nameščenih in 26 stalno nameščenih (mnogi iz tujcev), 1.076 pa je dnevnarijcev (nepersonalni salariorati). Omenjen seznam je bilo torej v državnih službah Trsta in njegovega področja 16.782 državnih nameščenih. V vseh teh uradih morajo biti Slovenci po izračunih, izločbah statuta, ki smo jih zdaj omenili, pravilno zastopani. Zato je prav, da te urade in številu njihovega osebja povrsti našemu.

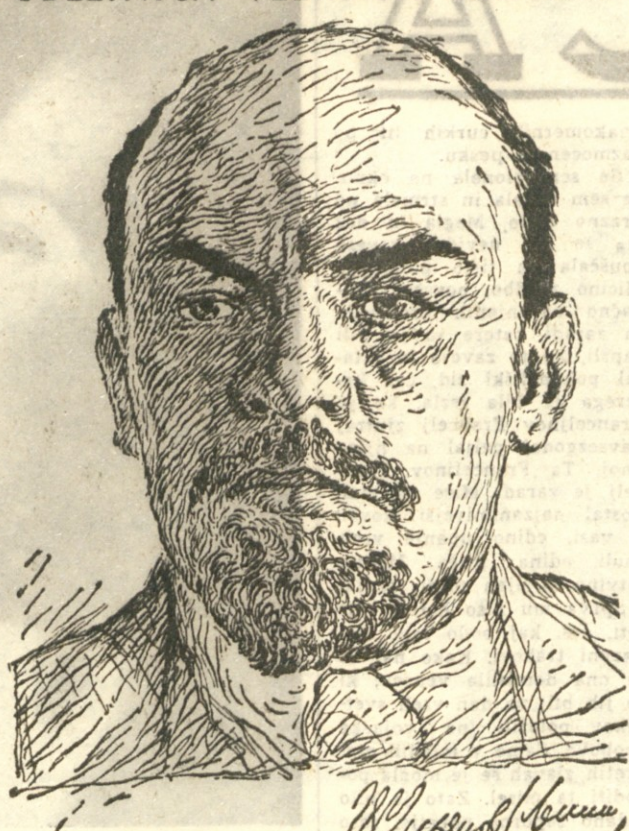
Urad	stalno osebje	nestalno osebje	dnevni- carji	skupaj
glavna policija	4.200	301	649	5.150
glavne železnice	2.431	209	—	2.640
glavna straža	1.051	53	118	1.222
glavne sole	969	428	—	1.397
glavne sole	369	882	—	1.221
glavni vladni ura-	—	—	—	—
deje upravn. rav-	—	1.145	—	1.145
delstvo	26	8	—	34
glavna policija	57	64	2	123
glavni policijski	304	4	7	315
glavni policijski	196	—	—	196
glavni policijski	70	100	—	170
glavni policijski	38	44	—	82

na posvetila	98	64	—	127
voja	—	—	—	—
niški urad	—	—	—	—
niški erarski urad	190	41	—	240
niški davčni urad	44	26	8	78
niški ravnateljstvo	12	12	—	24
monopol	—	—	—	—
niška	4	6	—	10
na nadzornišvo	2	7	27	36
niška	23	6	—	29
niško	94	244	—	338
niško za spo-	—	—	—	—
niško	—	—	—	—
niško obsor-	4	8	21	33
niško	3	—	—	—
niško obsor-	—	—	—	—
niško	1	9	1	8
niška advokatura	8	—	3	13
niška	49	29	—	78
niška in kazenski	—	20	—	—
niška	57	—	—	77

državno pravd.	29	11	—	40
no pravdnstvo	12	1	—	13
zapor	16	7	—	23
civilni tehnični	275	19	13	307
USUS inspek.				
sekcija	5	2	—	7

108	37	165
32	29	59
—	—	71
9	16	—
4	—	—
2	—	—
17	3	—
—	11	—
—	107	—
20	13	—
2	4	14
5	4	—
9	6	—
—	—	—
1	3	—
4	1	—
—	—	—
42	20	25
13	60	—
554	250	19
—	2	—
11.345	4.361	1.076
—	—	16.782

OBLETNICA VELIKEGA OKTOBRA

Danes proslavljajo narodi SZ in vse delovno ljudstvo sveta prvo zmago ruskega proletariata, ki je pod genialnim vodstvom Vladimirja Iliča Uljanova — Lenina zrušil buržoazno oblast in začel socialistično preobrazbo prostrane dežele

UIMETNIK A V I IIRI I ANI

POMEMBNA RAZSTAVA PRIMORSKEGA UMETNIKA V LJUBLJANI

VENO PILON: *Grafika in risbe*

V svoji zreli dobi nam Pilon podaja galerijo človeških tipov z Montparnassa, med katere vokvirja tudi slovenske umetnike, s čimer morda nehoti izpričuje neko predhodno občutje evropske skupnosti

Leta 1922 sem si kot devetnajstleten študent ogledal v Ljubljani razstavo delokupine, ki so jo pripravili avstrijski umetniki. Na tej razstavi je razstajal tudi višpatski rojak Veni Ljuben, čigar ime je šlo skozi študentske vrste kot ime enega najbolj ekstremnih domaćih modernistov in avantgardistov. Zdi se mi, da sem moral biti pri prvi otvoritvi razstave, kajti spominjam se, da je bil nazov tudi takratni češki konzul v Ljubljani, dr. Beneš, ki sem ga poznal z raznih večjih plesnih prireditev in ki je bil tudi prvi deničnik s poznejšim prezidentom.

nem tonu, v katerem je rad govoril z mizijami, upravljal Ljubljano, kako to, da pada sena ob tvojih stebra z druge strani kot po obokih. Šeja je vendar neločljivo, je dejal Fran Albreht. Vsi lahko izpremenite predmete, kakor hočete, toda zakoni svetlobe in sence morajo ostati povsod enaki.

Pilon je nekaj časa razmišljal, kazal po sliki, to je tako in to tako, dokler ni končno našel odgovora: 'Logični ali neločljivo, to senco sem tukrat tako občutil.'

Kolikor se spominjam, je Albreht vztrajal pri svojem in dodal, da človek

boli samosvoji slikarje v tako imenovane ekspresionistične generacije, ki so dokaj malo imeli s pravimi samostojno nastopila v Ljubljani po prvi svetovni vojni. Kakor je v literaturi nastopil takrat Anton Podbešek s pavirnim repom svojih učencev in po smenovalcev in kakor sta glasbi nastopila Marij Kogoj čigar izredno ekspresivni ponovni portret je tudi razstavljen, in pozneje Slavko Osterš tako se je v klubu mladih zbrala avantgarda takratnih mladih upodablajočih umetnikov, med katerimi je zaslovel tudi moj prijatelj in moj prijatelj, nam slikarstvu in v svoj kritično besedo, vidno, mestno

razstavnem prostoru sem zagledal pisemka Frana Albrehta, ki je bil takrat urednik *»Ljubljanskega zvonca«* in kateremu sem bil pred nedavnim prinesel par sramežljivega, na ogled svoj literarni prevelec. Pogovarjal se je s slovekom majhne postave in s takim nedolžnim stvarem, če kakoli nedolžnost stvarem, ki jo kretnja poznal, da je moral biti še mlajši šest let. Hodila sta od slike do slike in iz pogovora sem spoznal, da je bil neznanec slikar Veno Pilon, ki je Albrehtu tolmčal svoja dela. Nisem se jima upal približati, saj za njima nisem hotel in ulekel nekega, da bi upel kak drobce gotovo prav zamitlivega, pačnovega.

Pri sliki, ki je predstavljala neki most, sem končno ujel stavek, ki mi je dal še dolgo potem razmišljati. Fran Albreht je v svojem ironičnem Veno Pilon je eden od naj-

Pilon otkriva tek tada nov su-
plemesnost sfoliora, Montparnasse
bohemije, u Montparnasse, u Montparnasse
kriktivnih tipova na Montparnasse.
nassu. Tu se već čuči tipovi
novega mladostnog kriktiva
per kriktivno uređiten svet
Tu se Pilon s jino, že skoro
suvereno trionju posmehuju
raznim tipom, filistrom, u sro-
čolovcima, kokotam u eume-
nikom, ki jih je opazilo nju
govo kritično oko. Vendar s
v-zadnjem času tudi ta trion-
nija že umika še objektivne-
siemu pogledu: Zdi se, kot da
si je umetnik Pilon zastavil
za svoje nalogo prikazati
grafiki in risbi celotno stipo-
logijo Montparnasse. Kot je

stava pokrajnika z teh časov
uinkunje kakor krlik razbe-
lego človeka ki čuti z vsem,
človeka, izkuščenca in zapel-
janca. Opažajo, da je prišel
na to gravito, na tle ribe,
v prvi seji patine, ki jo daje
kakoli stvari čas, se vsaj meni
zdi, da je Pilonove slike še močnej-
še, še izvirnejše, kot so se
prej. Vse ribe, ki jih vidimo
v njegovih risbah in gravirah ni nič
kakoznakazemiza, nič iskaneja: u-
inkunjejo z svojo težko neote-
nanostjo, s težo svoje močne,
kravuro podplute vsebine pri-
marno, mogočno, skoraj su-
rovno. Tu se s prvobitni sili
in sili, ki jih dajejo človeki,
nov razred t območje umet-
nosti. Pri Pilonu ne boš ob-
čutila chlantanja za novim iz-
razom; pri tem prototem
Pilonu je oblika samo bolj
in bolj manj ustrezajoča splošni
temi, ki jo raziskuje. Vse, kar
je posebiti in dotičnosti, Celu nje-
govih portreti (Gogo, Zupan-
čič, Cankar, Mesesnel) in av-
toportret iz tle dobe uinkun-
jejo nekako socialno, so gle-
dani in podani s stalista no-
vega časa.

čak človeka, a nobenega, ki bi se ne bil udeležil v množnosti. Ta Pilonovi, ekspresionizmi je živ in pristen danes, kot je bil ob svojem nastanku.

Svojo pariško dobo je mogel preživeti zaradi posaj, ki mu je pomagala, da si se med seboj ne ločita ločita vso vsebinsko, in se ločita po grafični, odnosno umetniških sredstvih. To sta leta 1927 do leta 1949 (ali vse do leta 1946), kjer se Pilon začne poslužuje ekspresionističnih sredstev za izraz svojega umetniškega nagona, ki mu je postopno prikazuje objektivnejšemu prikazu upevanju sveta. Če je pri tem čutili upad notranje sile, to je bilo zaradi prve svetovne vojne, ki je bila za njega preveč jasnosti in predrinjenosti.

Kot muzej?

Vemo, da tisti, ki nam je svojo mladost dobi ustvaril nas morda najpristnejši ekspresionizem, nabit z revolucionarno dinamiko in nagnjen priporočiti občutku, da se nam nam podaja v svoji razdobi galerijo človeških tipov z Montparnassa, med katerimi vedno ne vem, če tisti zavezanec okviru tudi slovenskega ekspresionizma, ki je bil v tisti izpričuje neko predhodno občute evropske skupnosti, ki je kajpada posnem nepragmatsko. Tako se vlogu Pilonovi dolo na samo po sebi, da je umetnost, ki je v tenci, marveč tudi po svoji zanimivosti med najpomembnejše umetniške storitve naših impresionistov.

VLADIMIR BARTOL

Naš tedenski pregled

«Vmesne volitve v ZDA so ta teden pritegnile pozornost največjega menjača na vsem svetu, bolj zaradi svojega rezultata, kot zaradi tem, o katerih se je vodila volilna borba. Za razliko od predsednika mračnjakov. Da bo mera o sebnega poloma zurnana, bo odločeno na predlogu, naj se Mac Carthyju zaradi nekaterih njegovih nastopov izreče ukor razpravljal senat z demokrati.

Druga precej nedonna va gotovo je ta, da je ameriško javno mnenje zračarč nad dosežanim republikanskim upravo. To razočaranje se morda najbolj kaže med stari tradicionalno republikanskim podelskim prebivalstvom. Farmarji so marsikje prekrizali račune republikanskega vodstva in šli, verjetno

Vendar so lastnošče volitve preprale ta notranji pomen. Razlogovi je več. Prvi je ta, da se je namenk za obeh dveh kongresa ustvarila nova večina, nasprotna od prejšnje, tako da bo odslej republikanska Eisenhowerjeva v upravo morala vladati z demokratično večino v predstavniški zbornici in tudi v senatu. To pa seveda predstavlja za vso vladno politiko svojevrstne probleme.

Drugi razlog, je pomen
volilnih rezultatov v ZDA
večji od strogega ameriškega
okvirja, je ta, da so se v
volilni borbi kresale razne
tendence, katerih vpliv se je
razkazal tudi v usmeritvi ame-
riške zunanje politike. Pri tem
nam volilni rezultati nikočar
niso dajeto neke izmenane sli-
ke.

Toda to še ne pomeni, da predsednikov vpliv ni v nevarnosti. Kakota ga dve tretjini vladanja s kongresom, katerem ne prevladuje napačna sprotna stranka (po mnogih svojih načelih je Eisenhower sicer bližji demokratom kot republikancem), temveč le ena iz strankarskih razlogov poskušala ugled glavnega republikanskega predstavnika čim bolj okriti. Londonski "Times" je primerjal sedanjí Eisenhowerjeve položaj s polo-

Eno pa je mogoče ugotoviti: na volitvah se je pokazal poraz skrajne republikanske desnice, ki jo, čeprav ne poosebnjeno točno, označujemo s skupnim imenom makartizem. Poslanski stolček samega MacCarthya ni bil v nevarnosti, ker njegov mandat še ni potekel, toda njegovo vpliv je dobil resen udarec. Pri tem ne gre samo za to, da bi se bojevitvi senator iz Wisconsin izgubil predsedstvo senata; preiskovalna podoba in s tem povezana možnost za razgovorjenje: demokracija učina v senatu (demokrati imajo večino) prazuprprav samo s glasovanjem edinega neodvisnega senatorja, nekdanjega republikanca Waynea Morsa) bo namreč na predsedstvo senatnih komisij in odborov postavila dvoje ljudi.

Osebnih MacCarthijevih poraz se kaže v tem, da skoraj po pravilu niso bili izvoljeni republikanski kandidati, ki jih je on podpiral, medtem ko je bil na primer izvoljen (čeprav je izvolitev še sporna) edini republikanski kandidat, proti kateremu je ropovilec poskušal postaviti nekaj črte — Clifford Case iz države New Jersey, ogorčen nasproti MacCarthijevih metod. MacCarthijevih metod, ki republikanec ni bil izvoljen v senatorsko mesto v državi Oregon, s katerim so za združno računalni, bi ironično ugodno hotelo, da bi bil MacCarthij ostal predsednik preiskovalnega podobnega prav z glasom svojega nasprotnika Caseja.

Ten udarcem, ki so padli po MacCarthizmu osebno, je treba prišteti še neuspeh nekaterih najbolj ekstremističnih republikanskih kandidatov. V tem smislu pomenijo ameriške volitve vsekar pozitivni znak in novo potrdilo

tendence, ki je bila opazna že dalj časa, da je javno mnenje sito MacCarthyjevega lava na čarovnice in da je njegova zvezda v zatonu, s njo vred pa tudi zvezda raznih drugih nepoboljšljivih zažadnjakov in

Zaradi tega lahko pričakujemo, da bo prišlo do določenih sprememb v metodah ameriškega zunanje politike, dasi sicer posebnih preokretov v njeni

(Nadaljevanje na 6. strani)

MAMA V GLEDALISČU . VERD

Čenje ob poštenju dan in noč

pata samo dve osebi in če se pravi spominjam, sta vlogi igrala v Ljubljani Saričeva in Jan. Potek igre sem bil sicer pozabil, v spominu na mi je ostalo razpoloženje, čustvenosti, ki prepleta to ljubo delce: nekakšno rošno mladostni spev ljubezni dveh mladih ljudi.

Srečanje sa to kljub virtuoznemu dialogu sveže mladostno napisano igrice me je po tolikih letih, kljub rahli plasti prahu, ki ga je čas pogrnil po njej, ponovno ogrelo. To pa predvsem zaradi izvrst-

Anne Marie Guarnierijeve in Enrica Maria Salerna.

Ker poteka letos 20 let od smrti avtorja Davida Nicodmija, je v njegovo počastitev spregovoril vodja skupine Ljubljane Cimarca nekaj toplih besed, pri čemer se je spominjal zlasti nekaterih dogodkov okoli krasne predstave komedije »Zora, dan in noč«.

Napisati igro, v kateri nastopata skozi vsa tri dejanja samo dve osebi, je že sam po sebi najmanj akt dramaturške bravure. In če igra, v kateri se relativno

še do kraja zanimiva in napeta, potem je to že upoštevanja vredna storitev. Delanje je v nekaj skopih stavkih naslednje: dekle in mladenič se po nekjučju stavka zori v gozdu. Mladenec spremila dekle do doma in na vrsto govori. Ljubesen na svoj pogled. Fant mora na dvoboj brez repa in glave, ki bi bil nevede in nehoti povzročen po tem neznanem dekletu (NoB). Opoldne se vrne mladenec od dvoboja nepokorovan. Ob sprožita drug v drugem ljubosumje. (Dan). Po popoldanskem kregu se on zvečer kljub temu vrne in ona ga pričakuje. Viharji so pomirjeni, čar noči povzroči svoje. (NoB). Simbolika te komedije s človeškim življenjem ni težko pogodljiva. V kolikor bi je nekdo ne razumel, jo avtor sam skozi junakova usta komentira v tretjem dejanju.

Scena in režija sta dala okvir izvrstni igri obeh protagonistov. Kostumi iz dobe

je. Igra sama se izčrpuje v samem dialogu, ki sta ga oba protagonista, Anna Marija Guarnieri kot Ana in Enrico M. Salerno kot Mario, odvladala z neverjetno tehničniravnostjo in čustveno nirasirnostjo v vseh skalah ljubevskih strasti: od najnežnejše zaljubljenosti do najboljviharjih izbruhov ljubosumnosti. Pri tem sta držala občinstvo, ki ga je bilo spet kaj za polovico dvorane, neprestani napetosti, ki se vstopnjevala do idiličnega zaključka. (Prav sam zaključek je žal najslabšega stranic Nicodemije komedije.)

Oba igralca sta pokazala leg mladostne zanesenosti in tolikšno obvladanje odskrzlasti pogovorne (konverzacijske) tehnike, da ju moremo prištevati med najizreklejpredstavnike mlade italijanske igralske generacije. Občinstvo je oba protagonistinagradiło z zasluženim priznanjem.

VLADIMIR BARTOL

VREME

Vremenska napoved za danes: Povečini bo jasno vreme, poneke se bo rahlo pooblačilo. Temperatura bo še narasla. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 15,5 stopinj; najnižja pa 9,3 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozorjamo vas na sledeče **RADIO** oddaje: Koper: 20.30: Koncert Slovenskega vokalnega oklada. — Trst II: 11.30: Mar-tucci: Koncert za klavir in orkester. — Trst I: 14.30: Opera glasba. — Slovenija: 16.00: »Neznani talenti« (javno nagradno tekmovanje solistov in ansamblu).

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

PO ZAKLJUČKU FANFANJEVEGA GORIŠKEGA OBISKA

Goriški demokristjani potrdili brezbriznost vlade do goriške gospodarske krize

Fanfani izjavil, da se bo zboljšanjem odnosov z Jugoslavijo na Goriškem gospodarstvo v marsičem popravilo

Tajnik demokristjanske stranke Fanfani je 4. novembra pričakal v Gorici vse najvišje goriške osebnosti, ki so mu na skupni seji prikazale težave položaja, v katerem se je znašila vodstva stranke v Gorici zaradi slabih gospodarskih politike vlade in izredno zanemarjenosti in podcenjevanja težav, ki tarejo goriško občino.

Tajnik pokrajinskega odbora KD je Fanfanju nakazal vse težave in poudaril potrebo po njihovi takojšnji rešitvi ekonomske vprašanja so postala že kronična in so zavzela čisto politični značaj, zaradi katerega je potrebno, da se sedaj po ureditvi trženskega vprašanja rešijo in da se Gorici nudijo iste ugodnosti kot Trstu. Tajnik je v svojem govoru naštel že desetkrat ponovljene zahteve po namakanju krmilsko-graščanskega polja, po povečanju trgovinske izmenjave s Slovenijo, po potrebi dodelitve narocil CRDA itd.

Zatem se je glasilo še več oseb, med njimi tudi dr. Bernardis, ki je navedel težave, ki jih imajo obmejni kraji z begunci, in nezainteresiranost vladnih krogov za položaj Gorice, v katerem se je znašila po prihodih številnih beguncev, ki jih je goriška občina prevzela na svoja ramena. Vsi so odgovorili Fanfanju, ki je izrazil upanje, da se bodo nekateri problemi goriške pokrajine rešili z boljšo ureditvijo odnosov z Jugoslavijo in z večjo povezavo s Trstom, ker bo važnost vzhodnih meja sedaj večja in skrb vlade za te kraje večja.

Zatem je Fanfani govoril

SPORT

Presenetljivi rezultati na beograjskem turnirju

Janosevic premagal Petrosjana, Djurasevic - Gligoric, Nedeljkovic - Matanovic

BEOGRAD, 6. — Rezultati 14. kola beograjskega mednarodnega šahovskega turnirja: Nievergelt - Trifunovic prek.; Gligoric - Czerniak prekinjeno v boljši poziciji za Czerniaka; Porecca - Djurasevic remi; Ra-bar - Pilnik remi; Petrosjan - Pirc remi; Karaklačić - Janosevic prek.; Wade - Bronstein prekinjeno v boljšem položaju za Bronsteina; Barco - Joppen prekinjeno v boljši poziciji za Barco; Nedeljkovic - Matanovic 1:0; Milic - Ivkov remi.

Rezultati prekinjenih partij 13. kola: Milic - Nievergelt remi; Matanovic - Barco remi; Trifunovic - Czerniak 1:0; Janosevic - Petrosjan 1:0; Djurasevic - Gligoric 1:0.

Stanje po 14. kolu: Bronstein 9,5 (1); Matanovic 9,5; Petrosjan 9; Trifunovic 8,5 (1); Pilnik 8,5; Barco 8 (1); Gligoric in Ivkov 7,5 (1); Djurasevic 7,5; Habar 6,5; Janosevic 6 (1); Pirc 6; Porecca 5,5; Czerniak in Joppen 5 (1); Wade 3 (1); Nievergelt 2,5 (1).

V Tržiču sta se sestala Scelba in de Zerbini

Na povratku v Rim se je predsednik vlade Scelba zadržal v krajšem razgovoru z goriškim prefektom na postaji v Tržiču. Predsedniku vlade je tudi goriški prefekt sicer v hitri prikazal najtežje probleme goriške pokrajine, za katere je predsednik vlade pokazal zanimanje in obljubil svojo pomoč.

V NEKAJ DNEH DVE NESREČI NA ISTEM KRAJU

PADLA V KANAL IN SE UTOPILA

Našli so jo ob grebljah pri elektrarni v Foljanu

V petek zvečer je čuvaj elektrarne »SELVEG« v bližini Foljana našel ob grebljah elektrarne truplo neke ženske. Obvestil je orožnike, ki so prišli na kraj nesreče in v utopljenci spoznali 49-letno Angelo Visintin iz Foljana. Zenske ni bilo doma že od jutraj; domačin je izjavila, da gre na obisk k materi. Zvečer se je vračala domov v temi in najbrž je po nesreči padla v kanal, iz katerega se ni več mogla rešiti. Zalotna vest je »toliko« bolj pretresla vaščane v Foljanu, ker se je na istem mestu pred nekaj dnevi utopila še neka druga domačinka. Tu bi pripomnili, da bi morale občinske oblasti poskrbeti, da do takih nesreč ne bi več prišlo. Ogradi bi se morali kanali ali pa napeljati električna razsvetljava, da bi mimoidoči lahko videli pot pred seboj in se izognili padcu v kanal.

Letošnja jesen izredno lepa

Nenavadno lepa je letošnja jesen. Sončni dnevi grejejo prirodo in ljudi, ki se ob popoldnevih sprehajajo v okolici mesta, posebno radi pa ob Soči.

Tudi kmetovalci so zadovoljni z lepo jesenjo, saj je že marsikje žito lepo poglano

KINO

CORSO, 15: »Nevite pod morja«, panoramsko platno, R. Wagner in T. Moore. **VERDI, 15:** »Zasedba sedmih sulic«, barvni film, W. Holden in E. Parker. **CENTRALE, 15:** »Ana, vzemi puško«, B. Hutton in H. Keel. **VITTORIA, 15:** »Konec nekega tirana«, P. Armendariz. **MODERNO, 15:** »Bongo in trije pustolovci«, W. Disney.

PRIČETEK JESENSKEGA ZASEDANJA OBČINSKEGA SVETA

Prosta cona še vedno žgoč problem

Županove izjave o tržaskem sporazumu - Odbita Zuccalijeva interpelacija

Na včerajšnji seji mestnega občinskega sveta v Gorici je župan govoril o tržaskem sporazumu in poudaril njegovo miroljubnost ter njegove dobre strani, vendar je obenem tudi dejal, da predstavlja sporazum prvo dejanje pravice, da se zaradi začasnosti sporazuma gojijo še druge nade.

Obvestil je nadalje svetovalec, da je bil pred zasedanjem ministrskega sveta v Rimu tjakaj telefonsko poklican. V Rimu so tedaj pravkar razpravljali o pomoči Trstu in je bilo treba pristaviti še dodatke s potrebami Gorice. V tej zvezi je omenil nekatere zasluge goriških parlamentarcev, zasluge, ki jim po našem mnenju ne pripadajo, ker je vprašanje namakanja krmilsko-graščanskega polja še vedno na odprtem morju in

ker je vprašanje proste cone še vedno eno izmed najbolj žgočih goriških zadev, kar je dokazala tudi sinočna diskusija o interelaciji socialdemokratskega svetovalec prof. Zuccalija o nekaki dodatni taksi na sladkor proste cone. S tem načinom se pobirajo od revnih in bogatih meščanov davki, medtem ko bi bilo treba pri tem ravnati socialno.

Na izjavi je najprej odgovoril podžupan Poterzio, ki je dejal, da bi goriški potrošniki kupovali sladkor po isti ceni kot potrošniki v ostalih delih Italije, če jim z zakonom ne bi odbili pri kupni ceni 92 lir, ki predstavlja proizvodno ceno. Prof. Zuccalija z odgovorom podžupana ni bil zadovoljen in je vztrajal pri svoji trditvi, da se zbiral denar v socialne namene (s pristojbinami na sladkor nameravajo zgraditi gorisko hitalnice, o čemer so

pri nadaljevanju seje razpravljali glede nakupa zemljišča za 10,5 milijonov lir) ne da bi občani za to vedeli.

Pripomnil je, da bi bila potrebna dolga diskusija, če bi hoteli pojasniti celotno vprašanje, vendar bi s predlogom vseeno ne uspel, ker je zaradi razporeditve političnih sil v občinskem svetu kaj takega nemogoče. Pri tem je očitno namigoval na demokristjanski volilni stroj, kar je izzvalo reakcijo demokristjanskih svetovalcev, ki svoje »demokristjanske« vladanje ne pušajo omadeževati.

Ob koncu diskusije o ne-srečnem sestoiu, ki ima bolj simboličen pomen, je župan predložil resolucijo občinskega odbora, s katero je bilo vprašanje spravljeno z dnevnega reda; s tem pa niso bili odstranjeni vzroki, ki povzročajo splošno nezaupanje goriškega prebivalstva v poslovajno proste cone.

Za izvajanje vseh določb posebnega statuta

(Nadaljevanje s 3. strani)

	nameščen- cev
1. imovinska bremena	44
2. splošni stroški	1.366
3. krajevna policija, zdravstvo in higiena	283
4. javna varnost in sodstvo	25
5. javna dela	605
6. šolstvo	556
7. kmetijstvo	39
8. skrbstvo	672
9. vera	2
skupaj	2.920
Posebna računovodstva	548
vseh nameščen- cev občinske uprave	3.468
Pri tržaskem občinskem podjetju Asegat pa je stanje podjela naslednje:	
razni ravnatelji	11
uradniki	672
delavci	1.710
skupaj	2.393

Tudi razmerje Slovencev v gornjem številu občinskih nameščen-
cev, ki znaša skupno 5.861, mora biti pravično. Mnenja smo, da ta pravičnost zahteva, da mora biti od tega števila najmanj ena petina uslužbenec v občinski upravi in pri Asegat slovenske narodnosti.

Upamo, da bomo v kratkem tako s strani generalnega vladnega komisarja glede državnih služb, kakor tudi s strani občinske uprave, imeli priložnost slišati kako, kaj in kdaj mislijo ukreniti, da bo člen 2 posebnega statuta zgoraj naštetih javnih služb uresničen.

Širite in citajte Primorski dnevnik!

Magazzini RALIGER

UL. TIMEUS 3

(NOVA STAVBA) TEL. 44185 JE

VAŠA TRGOVINA

V njej dobite:

OBLEKE IZ CISTE VOLNE od 6.500 hr naprej.
DEŽNE PLASCE od 2.950 hr naprej. — VOL-
NENE HLACE po 1.350 hr. — Poleg tega do-
bite pri nas: VELIKO IZBIRO DELAVSKIH
OBLEK v vseh barvah in po najnižjih cenah.
AMERISKE PLATNE HLACE, AMERISKE
JOPICE za delo, NOGAVICE, PULOVERJE itd.

POKUSITE!

TVRDKA

JOŽEF SILA

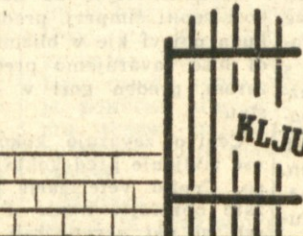
UVOZ IZVOZ

VSAKOVRSNEGA LESA ZA PREDELAVO IN KURJAVO TER JAMSKEGA LESA

TRST - Ulica F. Filzi šte. 23 - Telefon 37-004

Batič Franc

KLJUČAVNIČARSKA MEHANIČNA DELAVNICA

TRST

Ul. F. Crispi 15

Telefon 95214

TELEVIZIJA V VSAKO DRUŽINO!

Aparati TV 17-21 palcev

PRODAJA NA OBROKE

Neobvezni predujem (najmanj) 5000 lir in po 5000 lir na mesec

Izredne ugodnosti omejene na en mesec časa - Tehnična pomoč

Velika izbira televizijskih aparatov najboljših italijanskih in inozemskih znamk

RUGGERO ROSSONI

CORSO GARIBALDI 8

ZA JAVNE LOKALE POSEBEN POPUST!

S. KENNEDY Bil sem s Ku Klux Klanom

39

«Ce pridejo policaji, bi bilo za kolumbijce bolje, da izglejajo! sem pomislil. Vzdušje na ulici je bilo tako napeto, da bi lahko vsak trenutek prišlo do najhujšega. Ko sem končno slišal sirene policijskih avtomobilov, ki so delale večji truš, kot je bil na ulici, sem se z olajšanjem oddahnil. Prihiti so trije policijski avtomobili.

«Kaj se tu dogaja?» je vprašal šef policije Hornsby. «Menili smo, da ima policija polne roke dela z niggerji v drugih predelih mesta,» je odgovoril Loomis. «Zato smo sklenili, da sami obvarujemo belo sosedstvo pred invazijo!» «Aretirajte jih!» je ukazal Hornsby in pri tem pokazal na Loomisa. Jetta in dva druga kolumbijca, Jacka Priceja in Roya Whitmana, ki so bili v svojih sivih uniformah. Sledil sem jim do policijske postaje, kjer so se štirje kolumbijci postavili pred fotografom V veliki naglici je prihiti Burke, ki je ponudil kaveljico za aretirance.

«Kakšnega vraga pa hočete napraviti iz kolumbijci?» je vprašal Burkeja šef detektivov.

«Mi varujemo nedotakljivost belega sosedstva,» je odgovoril Burke s poudarkom. «Tukaj je izvod petičije, ki jo delimo meščanom.»

Tudi zame je bila to novost. Gledal sem čez ramo detektiva in čital letak, ki ga je ponujal Burke. Po zelo ognjivem uvodu se je letak končal takole:

«Zato zahtevamo od mestnega sveta, da odobri potrebne ukrepe, ki bodo ustvarili stanovanjska področja za belce in črnce, področja, ki bodo ločena druga od drugih in oddaljena med seboj, in to zato, da se ohranijo naše pravice meščanov in davkoplačevalcev in zato, da se prepreči prelivanje krvi.»

«Ne vem,» sem rekel, «toda zdi se mi, da je tam neke okoli leta 1917 ameriško vrhovno sodišče proglasilo segregacijo stanovanjskih področij za protustavno.»

POLICIJA SIMPATIZIRA S KOLUMBIJO

«K vragu ustava, naj gre k vragu tudi vrhovno sodišče!» je vzkliznil Burke, čigar glas je odmeval po policijski stražnici. «Vse, kar vam imam povedati, je odkrito, rekel detektiv, »je to, da dojemate to zadevo preveč na lahkoto. Vsi vemo, da se približuje vojna med plesemi, toda v kolikor vi kolumbijci ne boste dovolj oprezní, boste to vojno izvali še preden bodo belci pripravljeni. Niggerske hiše so polne orožja, hiše, belih pa ne. Če boste nadaljevali tako, bodo vsi belci okoli niggerskih stanovanjskih predelov pobiti, še preden nam uspe prevzeti kontrolo nad vsemi!»

Ta propaganda o močni oborožitvi črncev je v klanovih klavirah zelo razširjena, pa četudi je dejansko stanje prav obratno.

Ko sem neka dni pozneje slišal, da so obtožnice proti kolumbijcem umaknili zaradi »pomanjkanja dokazov«, nisem bil niti malo presenečen.

«Pri policiji smo si pridobili nekaj dobrih prijateljev,» se je veselil Loomis.

Šef policije Hornsby je v istem času, ko je zatrdel, da bo pozorno spremljal delovanje »tajnih društev«, Dukeju predložil, naj se bori proti kolumbijcem s tem, da jim poizkuša odvzeti njihovo dovoljenje za delovanje. Duke je postal, da ukrene nekaj v tem smislu, hkrati pa je v ognjivem poročilu tisku izjavil:

«V kolikor atlantska policija zares želi preiskati tajne organizacije, bi morala začeti najprej s preiskovanjem v lastnih vrstah, kjer bi ugotovila, da je policist Sam Roper, šef Klana 297 v Oakland Cityju. To bi bila prava preiskava! Kolumbijci niso nič drugače, kot mladi zločinci Ku Klux Klana. Oni so ena in enotna organizacija in z njimi je treba obravnavati na enak način!»

V zasebnem razgovoru mi je Duke rekel: «Sedaj veš, proti komu se moramo boriti. Podkuriti moramo pod policijo, enako kot pod kolumbijci.»

Vse to je slabo kazalo, ker se ni mogla začeti razprava proti zločincem, pa četudi je bilo na razpolago precej dokaznega gradiva. In jaz sem zato še ostal pri svojem delu.

OBAVANA LINIJA TERORJA

Toda še preden sem si mislil, so se odprle nove poti. Loomis je po tistem živahnem in razburkanem razpletu v Ul. Garibaldi verjetno čutil, da sem tudi jaz eden dečkov in mi je začel šedale pogosteje in podrobneje razlagati o nameranih načrtih kolumbijcev.

Ko je potegnil iz svoje miznice veliko karto mesta Atlante, je pokazal na debelo rdečo črto, ki je vodila iz Ul. Garibaldi v Formwalt.

«Tu smo postavili barvasto črto,» je rekel Loomis in kanal na rdečo črto, »in te se nameravamo držati! Na vsako hišo na beli strani teh ulic bomo nalepili lepak, kjer bo pisalo: »Področje bele skupnosti. Mi bomo tudi obiskali niggerje in jim polnili, da niso zaželeni. Krasno smo organizirani. Pred dnevi si lahko videl, kako smo kar na prvi poziv ubrli na ulice. Poleg tega imamo oborožene patrole, ki imajo ukaz, da zadržujejo niggerje tam, kamor spadajo. Vse je urejeno na strogo vojaški bazi. Vsak blok hiš ima kapetana, vsak kapetan pet poročnikov, vsak poročnik deset vodnikov, skupaj torej 56 ljudi v vsaki četli.»

«Pa so tudi navadni vojakji?» sem vprašal. «Vsak član je častnik,» je odgovoril z nasmehom. »Pomno geslo — čudovita zamisel Kingfisha Hueya Longa — 'Slovek je kralj'. Oni ljubijo to.»

PROTIZAKONITO NOSENJE OROŽJA

Nadaljeval sem s iskanjem podatkov pri navadnih pripadnikih kolumbijske organizacije in pri tem skusil spoznati boljše informacije. Kolumbijski Carlos Allen in Bill Huggins, oba stara okoli 19 let, sta mi rekla, da jim je Loomis ukazal, naj vsake pol ure patrolirata po Ul. Garibaldi.

«Ako opazita da hodijo niggerji po napačni strani ulice, jih preitepa!» je ukazal Loomis. «Potem pa jim povejta, naj sta to storila. Recita jim, da je to belo področje in da nimata tu kaj iskati. Če bi kdo kaj ugovarjal, ga morata ubiti, nato nosta samokres. Ubijata ga, zavlecita ga do kakih vrat in nato recita, da je hotel vreti v hišo. Ljudje se bojijo in zato vama bodo verovali. Recita jim, naj pokličejo policijo, in jo policija prispe tja, že vesta, kaj vama je reči!»

(Nadaljevanje sledi)